

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foilor e scăzut la numai
82 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foata Interesantă” și „Plugarul Luminat”
li-se dau gratuit. — În Jugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foata Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 2 dollari. Bani se trimit
la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foli
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

De ce-s fără preț banii noștri și când vor fi iară buni?

— Pe aiurea și pe la noi. —

La noi lumea se miră într-una,
că de ce n'are preț banul românesc,
că doară suntem o țară bogată
ca ne-aita...?

Mirarea îți piere îndată, dacă
urmărești cum se face pe aiurea
gospodăria statului și cum s'a fă-
cut, și mai face încă, la noi!

Ministrul de Finanțe (peste a-
verea țării) al Angliei, a înaintat
parlamentului (statului țării) bugetul,
cumpăna veniților și cheltuielilor,
pe anul de față. Și iacă ce se a-
rătă prin acel buget:

El scade dărea pe venit,
dela 6 la 5 șilingi (adecă o scade
cu una din 6 părți);

Scade plata scrisorilor dela 1
peny, la jumătate de peny. Adecă
o scade cu jumătate;

Scade taxele (plate) pentru
vorbirile prin telefon;

Scade taxele de vamă pentru
cafea, și cacao, ce se educ
în țară;

Inceată deocamdată plăti-
rile din datoria statului,
caci a plătit mult din din ea până
acum, și face acum o pauză, o
odihnă, pentru ca plățitorii de dări
să-și înterească puțințel puterile.
Numai în cele din urmă 12 luni,
Anglia a plătit 88 milioane lire
sterline din datoria sa, iar în cei
din urmă 2 ani a plătit de tot 352
milioane lire. Așa acum poate face
mijică pauză.

Bugetul ei s'a încheiat anul tre-
cut numai cu un mic deficit (per-
dere), iar anul acesta nădăjduiește
să nu-l mai aibă deloc. Adecă la
adevărul vorbind, nici anul acesta
nu l'a avut. Căci dacă ai avut „per-
dere” 40 milioane și ai plătit din
datorie 80 milioane, asta înseamnă
că ai avut câștig 40 milioane, nu
perdere!

Sfat englez pentru alții.

La Genua conducătorul poli-
ticilor engleze a arătat și altor state
care e calea ce duce la mân-
tăre, cum pot să ajungă la creangă
verde. Iacă ce le-a spus:

„Numai prin aducerea la bună
cumpănă a bugetului țării, se
poate ajunge la îmbunătășirea pre-
țului banului fiecărei țări. Prin alte
măsurări, nu.”

O pildă ușor de înțeles.

Ca să fie mai ușor de înțeles
acest stat, dăm aci o pildă:

Dacă d'ea, gospoderul Vasile,
ai pe lună venite de 1000 Lei și
cheltuești 1500, — nu vei putea
plăti toate cheltuielile, decât luând
imprumut 500.

Dacă statul — luăm cifrele
numai așa ca pildă — are venit
pe lună 100 milioane, dar chel-
tuește 150 milioane, el va fi silit
să lea imprumut cele 50 milioane
ce nu le are. Cum le ia impru-
mut? Așa că cere „Băncii Naționale”
să-i mai împrumute hârtii de 50
milioane. Aceste hârtii nouă, scad
și din prețul hârtiilor ce se află
în buzunarul meu și al d'ale, cari
până aci aveau coperire de aur
de 5, de 10 ori 20 la sută. Acum
coperind acel aur o sumă mai
mare de hârtii, prețul lor e în chip
firesc scăzut, mai mic.

Dacă d'ea, gospodarul, dia pilda
de mai sus, vrei să ieși din in-
curcătură, va trebui să-ți întocmești
bucuriile așa fel, ca să ai venit
de 15 mii la lună și cheltuieli numai
de 10 mii.

Statul să facă tot așa: să-ți toc-
mească treburile așa fel, ca să aibă
150 milioane (din pilda de mai
sus) la venite și 100 milioane la
cheltuieli. Atunci, în loc să mai
ceară la „Banca Națională” 50
milioane imprumut, el va putea
aduna din hârtia cea prea multă
din țară, preț de 50 milioane și —
o va băga în foc! Cu atât
se va îmbunătăși numai decât
prețul hârtiilor aflătoare în țară!

Numai începând stringerea cu
zor a dărilor și aducându și buge-
tul în rindulială, se va putea ajunge
la aceste stări bune.

Pilda Cehoslovăciei.

Cehoslovăcia e țară nouă. Cind
a început a și împrumuta banii săi na-
ționali, nu avea coperire metalică
(aur adunat) deloc. Răzământ numai
pe omenia și istețimea cu care și
va conduce treburile țării. Ea și-a
făcut buget în anul întâi și a avut
cheltuieli 18 miliarde coroane, dar
venite n'a avut decât 9 miliarde.
Așa și-a încheiat anul cu o per-
dere de 8 miliarde, adecă foarte
mare!

Și anul al 2-lea a ieșit cu per-
dere, dar pierderea a scăzut
la 5 miliarde, în anul al 3-lea
la 2 miliarde și în anul de față
mai are 1 miliard pierdere.

Lumea pricepătorilor în trebu-
rile de gospodărie a țării și-a
zis:

Iacă un stat, care merge cu
pași repezi spre îndreptarea
cumpănei în bugetul său,
între venite și cheltuielile sale!

Și, pe măsură ce cumpăna lui,
foarte strimbă la început, se in-
dreptă prin înțelepciunea și ome-
nia conducătorilor săi, — străin-
tatea prețului tot mai sus banul ei
cel de hârtie. Înțelepciunea și
cinstea conducătorilor săi,
a fost primită în locul aurului,
și banul cehoslovac a crescut în
preț, — încit azi noi, țară mai veche
și care are și aur multcel, plătim
2 Lei și 80 bani pe o marcă ce-
hoslovacă, care n'are coperire de
aur, dar are coperire de... înțelep-
ciune și omenie în gospodăria sa.

Cind va fi bine la noi?

Prin pildele de mai sus, răs-
punsul la întrebarea aceasta e dat
de sine: Leul nostru va începe a
crește în preț, atunci, cind și gu-
vernul țării noastre va putea arăta
că are cel puțin altele venite cile
cheltuieli, — că s'a făcut rindulială
în gospodăria țării! Căci e totuși
ingrozitor, cind îți dai seama, că
România de 6 ani de zile trăiește
fără buget! În timpul războaiului,
așadar începind cu anul 1917, n'a
avut buget pentru-că era războiu;
după război guvernul Vaida nu l'a
dat un buget, pentru-că n'a avut
vreme să-i dea, nefiind lăsat la pu-
tere decât cîteva luni de zile, în
care nu putuse pregăti un buget;
guvernul Averescu ar fi avut vreme,
dar a perdat-o cuprins de alte „tre-
buri” mai grabnice pentru el decât
pregătirea bugetului, el a pregătit
întii pe Schuller și celelalte „bra-
vuri” financiare ale sale, bugetul
l'a adus în săptămîna din urmă, și
l'a votat în jumătate de zi, — a-
decă a rămas țara tot ca și fără
de buget. Acum să vedem ce va
face în toamnă guvernul de azi.
Să vedem poate el arăta lumii că
și țara noastră a ajuns, macar după
6 ani, țară la un buget, și cit va
fi de echilibrat (adus la bună cum-
pănă), și începe-se-va stringerea se-
rioasă a dărilor ca să aibă țara
venite mai mari decât cheltuieli. Căci
tot numai dela aceste alinări.

„Suntem țară bogată”...

Mulți stau nainte cu vorba: „E
numai răutate față de noi, de nu e
preț banul nostru decât așa slab.
Doar suntem țară bogată ca ne-
aita...”

O fi că ești țară bogată, Dar
om „bogat” și fără credit, n'ai vă-
zut? Dacă cutare om de lume a
moștenit dela tatăl-său o moște
scumpă, care-i aduce un milion pe
an, dar el nu-și prea bate capul
cu moșia, și venitele aceleia încep
a scădea an de an, — de chel-
tuit însă dumnealui cheltuește două
milioane pe an, — va avea acest
bogătaș credit?

Așa și o țară ajunsă pe mâna
unor ocîrmultori ce nu-i știu spori
venitele, ci par-că le scad, dar
de cheltuit cheltuesc ca cu lopata,
— ori cită bogăție ar avea în co-
dril săi, în lanurile sale, în munții
săi, — nu poate avea credit, decât
atunci cind, prin punerea în plină
lucrare a tuturor izvoarelor de ve-
nite, și prin o cuminte gospodărie,
va ajunge a avea venite, care să-i
copere, ba să-i și întrecă chel-
tuielile!

De 6 ani de zile, în țara noas-
tră această cumpănă între ve-
nite și cheltuieli, n'a fost. De aceea
Leul nostru e așa de slab prețuit
în străinătate. Și poate Dumnezeu să ne
tot dea ani buni, mănoși, — dacă
vom risipi mai mult decât vom cu-
lege din cimpurile țării și din tot
pământul ei, — Leul tot în jos va
merge.

Că guvernul de acum putea va
el îndreptă această stare de lucruri,
— se va vedea în toamnă,
cind se va deschide de nou par-
lamentul și el va veni cu bugetul
său și cu legile sale de dări.

Bugetul, legile de dări și pu-
nera lor odată în aplicare, sunt
piatra unghiulară care să scoată
edificiul statului din prăbușala fi-
nanțiară în care se găsește, și tot
ele vor dovedi, că fost-au ori nu
îndreptășile nădejdele, pe care o
parte a cetățenilor acesti țări, le-au
legat de venirea la cîrmă a ace-
stui guvern.

Căsătoria regală.

Fiindcă starea sănătății Princi-
pesei Elisabeta, nu mai tulbură li-
niștea Familiei Regale, — căsătoria
Principesei Mărioara cu Regele Ale-
xandru al Sârbiei, are loc azi, Joi,
la 8 Iunie, în Belgrad, orașul cu scau-
nul de domnie al Jugoslaviei.

Principesa a plecat dela Bucu-
rești Duminecă seara, spre locul
marilor sărbări ale căsătoriei sale.
A mers însoțită de iubitorii săi pă-
rinți: M. S. Regele și Regina, apoi
de Principele Carol și Elena Princi-
pessa moștenitoare, cum și de so-
rioara sa Principessa Ileana și Prințul
Nicolae, apoi de 3 dame de onoare,
de Mareșalul Curții și curteni, de
tot vre-o 20 persoane dela curte.

Dela București până la hotar,
la Orșova, alaiul domnesc a fost în-
soțit de toți ministri țării!

Dela hotar Incolo, In Sârbia, a rămas să Insoțească pe Principesa In drumul fericirii ei: întâiul Ministru I. I. C. Brătianu, cu Ministrul de Externe Duca și I. Florescu, Ministrul Justiției, cari vor fi martori la căsătoria civilă.

Luni, la orele 5 d. am., crăiescul alaiu a urcat pe vapor la Orșova, sosind la punctul Moldova la orele 6 30. De aci au plecat Marți dimineața la S, sosind la Belgrad la ora 5 d. a., unde li s'a făcut primire împărătească, fiind conduși la biserică catedrală unde s'a slujit o rugăciune cerând harul lui Dumnezeu asupra celei ce pentru întâia oară calcă pământul țării a cărei Regină va fi.

Mercuri a fost primirea feluritelor solii din țară și străinătate, cari vin să zducă doririle lor de fericire perechei tinere și să-i ureze noroc și fericire, ca și țării lor. Ieri, Mercuri seara, a avut loc o serenadă (cântare în liniștea sării), dată de un cor urlaș de 2000 de cântăreți, împreună din corurile din toată țara.

Iar azi, Joi, are loc Insași cununia, In mijloc de mari și însușite sărbări.

După cununie, masă sărbătorească și parade militare: defilare strălucită a armatei și mari sărbări populare.

Vom aduce amănunte din firul sărbărilor, cari vor fi, negreșit, multe și interesante.

— Din prilejul căsătoriei Principesei Mărioara, guvernul, la dorința M. S. Regelui, va da iertare de pedepse celor osândiți sau In curs de urmărire, pentru greșeli politice, care nu au și o latură criminală ordinară. In firul acestei iertări, se crede că vor fi iertați și cei ce stau acum In fața judecătorilor lor din București pentru atfăririle lor comuniste.

— O cămașă de aur au dat „dar de nuntă“ Regelui Alexandru, Slovenii din Basca, — potrivit unui vechiu obicei al țării lor. — Toată cămașa e țesută din fir de aur.

— Haina de nuntă a Principesei Mărioara, ca și a M. S. Regelui, a fost făcută In București și au stat puse spre vederea lumii două zile In București In vitrina (fereastra prăvăliei) casel de croitorie unde s'au pregătit.

Știri politice

Tot mai sunt temeri?

Fiindcă In sfatul dela Genua a statelor europene, solul Rusiei, Cicerin, a fost cam obraznic și amenințator pentru vecinii săi, Polonia și România, pe care-i are la bătaie fiindcă au scos din pînțele Rusiei Polonia și Basarabia, — un ziar francez de frunte „Le Figaro“ scrie un articol In care arată cam ce însemnătate pot avea amenințările, azi neputincioase, ale solului rusesc.

Având In vedere, că neastâmpărații bolșevici, tot își zburie săbiile (roginite) când spre hotarele Poloniei, când spre ale României, și tot fac zgomot, ca să sperie lumea, și că chiar acum și-au împins spre hotarele Poloniei oștile lor, încât Polonia li-a și trimis întrebarea că de ce și adună oștile la hotarele sale, — ziarul francez spune:

„Rusia bolșevică, nu va fi nici odată primejdioasă, câtă vreme va fi lăsată așa de capul ei, singură. Dar ea va ajunge a fi primejdioasă In data ce va fi legată de Germania. Atunci ea va pregăti, In înțelegere cu Germania, o lovitură.

„Iată adevărata și singura primejdie.

„Polonii și Românii, trebuie să aibă, ca și noi (Francezii) acest gând, că-i privește la fel. In deosebi însă eliată la țintă (de Ruși ca și de Germani) Polonia.

„Dacă Românii, ca și Cehii și Francezii, ar săvârși greșala de a nu le sări (Polonilor) într'ajutor la întâmplare ca ei să fie atacați, — atunci asta ar fi pentru ei deopotrivă cu o sinucidere (când siguri și-ăr face moartea)“.

Așa vede ziarul francez viitorul.

UNELE—ALTELE

Steag negru..

Reichstag-ul Germaniei (parlamentul, sfatul țării) Intruși la Berlin, a trebuit să întărească și din partea sa Contractul de pace ce i s'a poruncit de puterile biruitoare, contract prin care, între altele, a trebuit să dea Poloniei o parte din Silezia-de-sus, bogată foarte In cărbuni, și așa foarte prețioasă pentru fabricile de tot felul ale țării.

In ziua când au desbătut și Ințarīt In parlament această hotărîre, — ei au scos steagul negru, steagul de doliu (de jale) și l'au pus pe casa sfatului țării. Se supun poruncii biruitoare, dar cu sufletul cernit...

Cum își rād Ungurii de noi.

In Oradea-Mare la Ziua Eroilor, s'a dat și o reprezentăție teatrală potrivita sărbării. Scena (bina) a fost apoi prefăcută In chip de cimitir și In fața crucilor s'a rostit o mișcătoare poezie de preamărire a celor căzuți In războiu. Firește toate In limba română.

Dar, ca să dea prilej și concetățenilor unguri a și arăta simțămintele față de sărbare, li-s'a dat voie a spune și ei o poezie potrivită, In limba maghiară. Și Ungurii au pus pe unul de al lor să declame o poezie, In care un soldat chemat la arme, se plînge de soarta sa, că doar el are mamă, are soție, are copii, și e silit să meargă să moară pentru interesele (foloasele) altora... Și el e, într'un loc, de părere, că n'ar trebui să meargă să apere tronul Cezarului (Împăratului), ci pe acela să și-l apere el, Cezarul...

Cu alte cuvinte, In loc să îndemne pe ascultători a face, In cia-

surile de primejdie pentru țară, așa cum, eroii a căror pomenire cu laudă se sărbă, — li îndemna tocmal... a nu urma pilda oamenilor acestora cari au murit pentru tronul unui cezar!..

Și iac'asa, Ungurii își rād de noi chiar In astfel de prilejuri sărbătorești, — dacă li-am primit ori li-au poștit și pe ei între noi. Iar cei cari au înțeles rostul »poeziei« lor, n'au sărit să l'coboare pe declamator de urechi de pe scenă, — cum ar fi vrednic.

Se cere judecarea la moarte și In România.

Făuritorii de legi ai României au sters demult pedeapsa cu moarte, Ori-ce mare fărădelege ai săvârși, tribunalele țării nu te pot osîndi la mai mult, ca: muncă silnică pe viață. Te trimite In oștele de sare să lucrezi sub paza soldaților, și atît. Numai In vreme de războiu și o vreme după război, tribunalele militare („curțile marțiale“) pot osîndi și la moarte.

In anii aceștia din urmă însă, oamenii, sălbătaciți de războiu, care i-a făcut să vadă moartea de om ca om vezi moartea unui purcel, a unei găini, — fărădelegile grele (crimele) au sporit așa de tare, că lumea începe să cadă pe gânduri. Cînd colo, cînd dincolo ași că au fost omorîți oameni pașnici, pentru a fi jăfniți de avutul lor. Criminalii (păcătoșii) își zic: De-om scăpa, norocul notsru, de ne-o prinde, și așa nu ne omoară nime, iaca ne pune la lucru, — până poți cumva fugi din temniță... Și se simt prin asta încurajați In planul lor negru.

De aceea se ridică prin ziare glasuri chiar din cercurile oamenilor de lege, că — să se aducă și In România, cel puțin pentru o vreme oarecare, legea de a judeca la moarte pe mișei cari iau viața altora pentru a-i jăfni. Ei să aibă „drept“ a lua viața altuia, iar pe a lui să nu i o iee nimenea pentru asta? câteva pilde:

— După vre-o 4 omoruri cu jaf In acurtă vreme In București și Galați, — zilele trecute a fost omorît In orașul Roman bătrînul de 85 ani Kapri, ce trăia singuratic, îngrijit de o femeie. Asta mersese de-acasă și rămăsesse numai servitoarea. Bătrînul a chemat pe un vecin și prețin, Boroncea, să doarmă cu el. Acela a primit bucuros. Dimineața au aflat mort pe bătrînul In patul său, tăiat la cap și la pept, iar pe oaspele lui mort In un scannofetel, coperit cu un cîrșaf (lepeden). Acesta se vede că se luptase cu neigășii, dar ei l'au răpus și apoi l'au așezat In scaun și l'au coperit, ca macar mort să nu-i vadă cum fură tot.

Și servitoarea, care dormea Intr'o odaie (cameră) vecină, ci-că „n'a auzit nimic“... Numai dimineața a alarmat pe vecini, să vie că hoții au omorît pe „conășul“... A fost arestată servitoarea și servitorii. Căci In podul casei s'au găsit mcuri de țigări și fărîmături de pâine, — semn că hoții veniseră de vreme și se ascunseseră In pod, așteptînd până adorm cei sortiți să moară.

Și pe aceștia descoperindu-i, legea să nu-i poată pedepsi cu luarea vieții, așa cum au luat-o ei la alții?

Din alte țări.

Din Turcia.

Nebleznicia, dorul de jaf In a-veea statului pentru binele singurailor țeri și mari, cari conducău împăășia turcească, și a deroadele sale. Azi acest stat abia mai răsufă și numai cu numele mai are conducere de sine, de fapt e cu emândouă picioarele In groșpă. Doar că încă nu l'a împias nimeni și cu capul In aceea.

Îcoana umilirii acestui stat, conduse de oameni ce nu se gîndeau decît la punga lor, — n'o dă aceea ce se vede azi In Tarigrad:

Orașul, e și azi păzit prin o poliție a statelor biruitoare, care, pentru a aduce odată ordine In această țară, pășeste foarte aspru cu locuitorii lui, priarie cari sunt prea numeroși pungași și oameni răi. Poliția streină e azi stăpîna pe orașul cu scaunul de domnie al Turcilor. Și mîna ei tare se simte In oraș: Spargerile și crimele s'au stărpit de-a binele. Doar pungașii de buzunare de s In floare, vîzînd că pe ei nu-i poate apuca.

Dar scumpetea e foarte mare. De ai mers din România la Constantinopol, numai fericit nu ești, cînd trebuie să dai pentru un piastru turcesc 4/5 Lei.

Nu mai nenorocitul ban rusesc, rubla, ată așa, că Leiul își poate ridica nasul sua! Pentru 15 Lei capeți 100 de mil de ruble. O cefea la Constantinopol e 50 Lei; un ras 13 lei, o mergere cu trăsura de colo colo e cu 100 lei. O odsea la hotel 200—300 lei pe-o noapte, și altele.

Bulgaria pe cai nouă?

In Bulgaria au avut loc înfîmplări mari și mult grăitoare. Chiar guvernul le a pus la cale și ministri au luat parte la mișcările de demonstrație a mulțimei. Se pare că se pregătește o schimbare a formei de ocărnuire a statului. Conducătorii țării nu l'fubesc și nu l'prejuesc pe „regele“ lor de azi, Boris, fiul nebunului Ferdinand de Coburg, care dete cu Bulgaria de 2 ori de mal. Și se pare că politici bulgari închină spre republică. La o mare adunare ce a avut loc săptămînaa trecută, luînd parte și ministri, — înafătul ministrului Stambulinski a zis:

„Trebuie să isprăvim cu politica spinării încovoiate (înaintea Regelui lor slab și a streinilor ce-l conduc). Regelui li vom spune:

„Nu-ți dăm voie să mai mergi pe urmele înaintașilor Tăi (cari au dat țara tot la rău, sfătuiți de străini, de Germani și Austriecci). Veți domni atîta vreme, cât veți fi sprîjnit de această mulțime, — care te poate alege ori-cînd „Președintele de Republică al Bulgariei“...

Cînd înafătul ministru vorbește așa, e semn că nu mult o mai duce In tron fiul fostului Tar al Bulgariei.

Aci însă pare că se coc și alte lucruri. Vorbitorii au mai zis: Dela Sava și Drava până la Marea Neagră și cea Albă, nu este decît un zingur popor Ingo-slavi.

Ceea ce înseamnă, că Bulgarii vor cu ori ce preț alipirea la Sârbia (azi Iugoslavie), In legătură cu care se nădește a sîunge și țara și mari și ași putea ridica de nou nasul la purtare.

NOUȚĂȚI

„Ardeleana”, vechiul nostru institut de credit și economii din Orăștie, și-a ținut ieri, Mercuri în 7 lunie, a 36-a adunare generală, dând samă acționarilor băncii despre mersul lucrărilor ei în acest al 36-lea an de viață.

Cu bucurie scoatem la iveală, că banca și-a păstrat bunul ei rost din trecut și a sporit și în acest an prin muncă cinstită și solidă.

Căștigul ei curat s'a urcat la 395.000 Lei, — cu 16.000 mai mare ca anul trecut.

Din acest câștig, a dat pentru scopuri de binefacere 16.000 de Lei, din cari 5000 Lei Orfelinatului din Orăștie, care adăpostește 100 de copii fără părinți, morți în război, și pe cari banca nu a uitat a-i ajuta și în anul acesta, ca și în cei trecuți.

Având în vedere vremile de stumpete mare, s'a urcat și dividendă ce se dă acționarilor după banii lor băgați în acțiunile institutului. În anul trecut s'a fost dat 14% sau 7 Lei de acție, — în anul de față se dau 16% sau 8 Lei acție, ca să aibă și acționarii un ajutor mai bun din partea institutului lor.

Ne bucurăm a putea scoate la iveală, că »Ardeleana« când stă înaintea acționarilor săi cu bilanțul anului de față, stă cu un bilanț foarte bine cernut și cercetat, bilanț solid, adecă cu temei tare, și nu clădit pe cifre umflante ori înșelătoare. Ea ar fi avut un venit și mai frumos, dar a trebuit să facă ștergeri de cifre însoțite la negoțul cu vin și cu mărfuri, ștergeri cari n'au atins însă mersul ei înainte, ci chiar pentru-că s'au făcut, și ele n'au împedecat mersul înainte al câștigului față de trecut, — arată că avem în »Ardeleana« un institut înfloritor și bine condus. Acționarilor pot fi mulțumiți de acțiunile lor.

Cercetașii Cohortei »Aurel Vlaicu« dela Liceul din Orăștie, dela Școala Medie de fete și dela Orfelinat, după depunerea legământului cercetăresc (un fel de jurământ de credință al lor), — au dat Duminecă seara o reprezentare în sala dela Central. Pomenim cu laudă producțiunea lor de cor, de declamări, teatru, recitări, gimnastică și jocuri. Toate au fost foarte bine reușite. Publicul i-a răsplătit cu bogate aplauze.

S'a arătat în mare parte programul pe care l'au dat și în câteva localități din județ, la Petroșeni, Lupeni și aiurea, unde au fost de curind în excursie elevii Liceului nostru și pe unde, peste tot locul, au lăsat cele mai plăcute aducerii aminte după producțiile și purtarea lor.

Știri bune vin din toate părțile țării despre starea câmpurilor. Se prevede un an bun.

Călduri ca ne-aftele, se vestesc din Franța. Spun astronomii, că nu s'a mai întâmplat, ca termometrul (măsurătorul de căldură) să se ridice la Paris în luna Mai în vreme de 50 de ani decât de 2 ori la 32 grade. Iar în luna Mai ce trecu, s'a ridicat până la 34 grade, —

ceea-ce e presemn de călduri uriașe, de care lumea de acolo începe a avea griji. Mai ales că și anul trecut Franța a fost pârliț de călduri mult mai mari, ca în alți ani.

Direcțiunea școlii medii de fete roagă pe părinții elevilor să nu-le dea nici un ban pentru școală decât numai pentru taxele școlare și colecte ce se fac pe hârtii ce poartă stampila școlii.

S'a desființat clasa a 4-a la trenuri. Abia decurând se înființase clasa a 4-a la trenuri, pentru a putea călători mai ușor și cei mai săraci dintre locuitori.

Acum se vestește, că Direcția Căilor Ferate a desființat iară acea clasă, ca nefiind de un folos obștesc simțit.

Din pricina... încă o gazetă românească dă îndărăt. E gazeta »Bănatul Românesc« înființată de părintele Imbroane, ajuns la mare putere în zilele generalului Averescu. Iși avea chiar ziarul dsale zilnic. L'a mai susținut până acum, tot ca foaie de zi. Acum vestește, că »din pricina lipsei de hârtie...« nu va mai ieși decât odată pe săptămână...

La slatorirea granițelor între Serbia și Ungaria, comisia judecătorească a făcut îndreptări de granițe, în urmă cărora au trecut dela Jugoslavia (Serbia mărită) napoi la Ungaria 1200 jugăre de pământ, dar în alte puncte au trecut 1700 jugăre dela Ungaria la Jugoslavia. Astfel Ungaria a ieșit iară cu pierdere.

Fodor Laszlo și Szedő Antal la București. Mulți streini ce se duc la București, văzând câtă libertate este în acel oraș, ca de altfel în întreaga țară, își închipuie că aci poți face tot ce vrei, că nici naiba nu ți dă de hac.

Fodor Laszlo, fiul unui portar din Sovata (acici în Ardeal, județul Mureș Turda), cu pretinul său Szedő Antal, s'au gândit să facă și ei una bună, păcălind această țară, care pare a fi n'auze n'avede față de hoți... S'au dus la Brăila și și-au făcut ori au furat din postă un sigil de al poștei aceluia oraș. Au scris 3-mandate postale de câte 3000 Lei unul, de tot 9000, au pus sigilul, și le-au dat număr, apoi cu ajutorul oarecărui servitor le-au mesecat printre celelalte mandate și le-au dat drumul oblu la Cața (în Ardeal, pe Târnave). Iar Szedő (se tâlcuște »culegătorul«) Antal, a venit năntea lor ca să le... culegă. Le-a și cules. Posta din Cața le-a și plătit. Apoi s'a dus cu banii la București, să trăiască o leacă bine. Dar n'a stat mult și într'o bună zi oamenii siguranței (poliției tănuite) au bătut la ușa dumnealui, pe Șoseaua Basarab Nr. 54... Și l'a »culeg« acum poliția pe el, pe Szedő-culegătorul, dar ortacul său Fodor s'a făcut canfor și a izbutit să fugă peste hotare undeva în Ungaria.

Uriașe flauturi atacate de lăcuste. Ziarul rusesc »Isvestia« din Moscova aduce știrea, că, peste celelalte nenorociri, s'a mai abătut una, foarte mare, asupra Rusiei: Ținutul munților Urali și a râului Volga, ca și partea de Miază noapte a Caucazului, au fost năpădite de

urriașe roiuri de lăcuste, cari rod toată sămănătura de pe o întindere de 200 milioane »desietin« (o desietină e cât 2 jugăre de-ale noastre, sau ceva mai mare ca un hectar din vechil Regat).

Așadar 400 milioane jugăre de sămănături, sunt primejduite a fi nimicite de grozava năpastă, care para a cincea plagă ce a trimis-o bătaia lui Dumnezeu asupra Rusiei.

Ziarul însesec spune că această nouă nenorocire va face ca foamea te-a, care azi bântue atât de îngrozitor în Rusia, să iasă întindere și mai mare și să fie și mai înspăimântătoare. Și să nu se uite, că Rusia nainte de a fi stăpânită de bolșevici, vindea altor țări mai mult grâu ca ori care altă țară din Europa.

O mare casă de negoț românească este firma Luca P. Niculescu din București. E casă veche cu renumele cel mai bun. Un membru al acestei firme ajunsese, după încetarea războiului, Ministru de Industrie și Comerț în guvernul Văitolanu, — tocmai pentru a fi de folos cu priceperea sa, la aducerea în rândul ală a negoțului țării, pe atunci foarte încurcat.

Casa are numai în București mai multe filiale, fiecare filială fiind o prăvălie (boltă) de întâia mână.

Dacă în multe prăvălii din București, la ușa cărora flutură mai vădiți ori mai ascunși perciunii, trebuie să intri numai cu grijă și cu multă socoteală și să te ții bine să nu fi înșelat, — în prăvăliile firmei Luca P. Niculescu poți intra cu inima liniștită; aci oamenii au poruncă a fi deopotrivă prevenitori și dreți cu cel mare, ca și cu cel mic, cu cel bogat, ca și cu cel sărac, cu cel ce cumpără mult, ca și cu cel ce cumpără puțin. Târguială nu este. Prețurile sunt fixe (statornice, neclatinătoare). Căci e o casă de negoț care își are vapoarele (corăbii) sale și cu acelea merge la țărnișii Franței ori Angliei și Italiei, de încarcă și le aduce cu cea mai mică cheltuielă, și așa poate să le vândă cu prețurile cele mai joase.

Cu plăcere vedem că marea casă de negoț de care vorbim, și-a deschis câteva filiale și în Ardeal: una în Cluj, în palatul »Mielului Alb« (Fehér Bárány), pe strada Regele Ferdinand ce duce dela gară în oraș; — alta în Timișoara cetate. În Cluj vinde și în mic (detail), în Timișoara, deocamdată numai în mare (cu ridicata, la negustori).

Marfa ei e: tot felul de pânzării, cum și pâlării și ghețe și tot ce se ține de îmbrăcăminte.

Dorim să putem scoate todeuna la iveală această firmă românească ca una care face onoare negoțului românesc. Să fie nu numai regulatoare, ci moderatoare (stămpărătoare) a prețurilor de mărfuri, pe care alte prăvălii le urcă și umflă în chip jăfuitor.

Stăpînirea bolșevică în Rusia, spune un ziar din Suedia, a luat viața la un milion și jumătate de cetățeni ai Rusiei, cari nu se purtau cap plecat năntea noilor stăpînitori. Și totuși ei țin că-s cei mai droști stăpînitori de popoare...

Dentist Dr. S. Seidner — Plombe. — Scoatere de dinți fără dureri. — Punere de danturi.

Cine știe ceva?

despre Biri sau Berta Lăslău, Clara sau Călaruța Lăslău și Lăscuț Lăslău, născuți în comuna Rău-alb, — să avizeze pe Mihail Lăslău din Rău-alb posta Poi. (493) 1-1

Poșta Redacției.

Dlui Dimitrie Selegean, în Nadlac, Ești plătit pe anul de față cu cei 32 Lei primiți aici. Avizul ți se puse în foaie în vreme când banii nu erau încă sosiți.

Mai multora. Când ne dai adresa Dvoastră, scrieți comuna, posta din urmă dela care primiți scrisorile și județul, nu plasă! Cu plasa nu avem nimic și nu ne ajută nimic ca să dăm o adresă deplină bună.

Dlui Dum. Lazăr inv. dir. Ciachigârba. Statutele ce dorii nu nu se găsesc tipărite, de aceea nu vi le putem trimite.

Dsale Alecsandru Luch în Sumița, Valea-Ferului. De-o ajunge această foaie la mâna d-tale, aia, că noi ți-am trimis și Calendarul și Cererea de purtat armă, încă în 4 Martie, recomandat. Avem recipisa postală. Cănu le-ai primit, o sta pricina în adresa ce ne dai. Noi nu aflăm nici în cartea de poștă românească, nici în cea veche ungurească o comună »Sumița« în județul Hunedoarei, cu posta la Demșus. Nici »Valea Ferului.« Am trimis pachetelul pe adresa asta și se vede că nu te-a găsit. Sumița este o comună în județul Caraș-Severin, poate a mers acolo. — Trimite-ne adresa d-tale corectă, cum se cade, cum se numește officios comuna, și ți trimitem de nou Calendarul. De data asta, l'om trimite numai francat simplu, că ți l'am trimis recomandat și nu ți-l'a dat, nici nouă nu ni-l'au înapoiat. Mulțam de așa slujdă de poștă. — Ca să reclamăm cu recipisa ce o avem, nu, ni se plătește, căci ni se 3-Lei pentru reclamare; mai bine ți trimitem alt Calendar, — numai de ne-ai da o adresă sigură, bună.

Loc și casă

în piața din Dobra (jud. Hunedoara) foarte potrivit pentru negoț, vinde:

L. Vraciu

director de bancă
Sebeșul-săsesc.

(494) 1-2

Anunț.

Aduc la cunoștința onoratului public că de-acum încolo în

Omnibusul meu

cel comod pentru 8 persoane, — duc din oraș la gară sau dela gară în oraș, pentru

numai 5 Lei.

și bagaj până la 20 kgr. gratis.

De asemenea omnibusul poate fi comandat pentru dus la scările dela Geoagiu. Taxa pentru omnibusul întreg, dus și venit napoi, e 200 Lei. Dar mai mult de 8 persoane nu pot merge de-odată.

Cu stimă:

(478) 2-3

Herman Major,

expeditor și transportator.

De vânzare! Casa din strada (Drumul țării, spre gară) Nr. 61 (colt), constătoare din 4 încăperi spațioase, cu local de prăvălie și cârciumă, magazin, pliniș, grajd, curte spațioasă, fântână, șopru și grădină mare, e de vânzare din mână liberă. Informații la casă. (474) 4-6

dă consultații, în ORĂȘTIE

Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj

de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți fără dureri. — Punere de danturi. (479) 3-10

Casă de vânzare,

este în Orăștie, strada Romoșelului Nr. 23. (485) 2-2

Casă de vânzare.

Cu 2 fronturi, Calea Mihai Viteazului și Strada Șaguna (de mijloc) potrivită pentru ori ce meserie având 1 odaie, 1 bucătărie, atelier mare, pivniță, cămărușă, un șopru mare de zid, fântână, grădină și curte mare. Informații în casă. (461) 3-6

2 calfe pentru lucru de țesut, chiștu se primesc numai decât cu leafă după prețul zilei.

Oswald Hartwig
tinichigiu Orăștie, jud. Hunedoara.
(452) 6-

Aviz.

Fac cunoscut, că mi-am adus *vinul* dela via din Covășint, podgoria Aradului, și îl vând cu 10 Lei litrul, pe cel din 1918 cu 6 Lei litru, vinul roșu cu 20 Lei litrul.

Vânzarea să face dela 50 litre în sus.

Vând și rachiu propriu de drojdie și comină prețript (intors)

Teodor Vulpe,
depozit de lemne, Orăștie.
2-3 (486) Telephone 30.

Un băiat orfan de părinți, se primește ca învățacel la Ioan Belea, comerciant. Băița, lângă Deva. (467) 3-3

Sebeșana bancă populară în Sebeșul săsesc imprumută sume mai mari, pe lângă garanția sigară, cu dobândă de netto 8% și 2% comision.

Primește depuneri pe lângă cele mai favorabile condițiuni. Vinde: în Vinul de jos și în Sebeșul săsesc câte 1 casă Wertheimiană și mobile potrivite pentru bănci și cancelarii. Amatorii se vor adresa direct la: „Sebeșana” în Sebeșul săsesc. (465) 4-6

CONSILIUL ORAȘULUI ORĂȘTIE

Nr. 1062922 adm.

PUBLICARE

Consiliu orașului Orăștie face publicamente cunoscut, că în ziua de 19 Iunie 1922 a. m. orele 10 se va esarența la primăria orașului prin licitațiune publică mimentă serviciul de încasat vama orășenească din tot teritoriul orașului Orăștie.

Licitațiunea este numai verbală, oferte în scris nu se primesc.

Doritorii de a lua parte la licitațiune sunt deobligați a depune și vadiul prescriș în condițiunile de licitațiune, cari să pot vedea la primăria orășenească în orele oficioase.

Orăștie, la 29 Maiu 1922. (492) 1-1

HERLEA, primar.

SCHIEB, fabrică de mașini soc. pe acții.

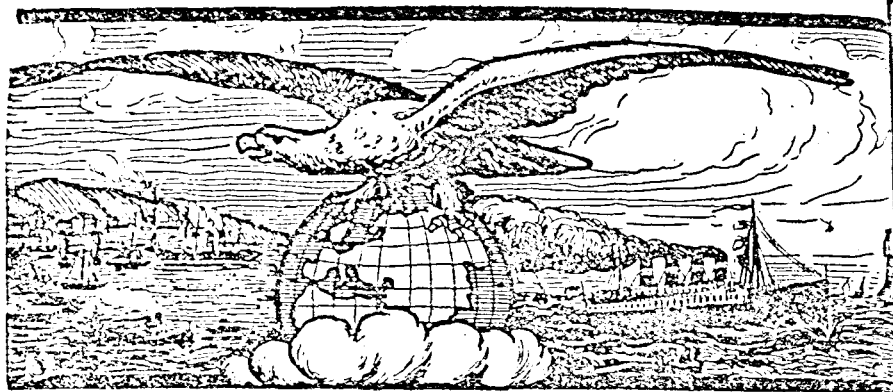
Secția de mărfuri tehnice.
Sibiu, Str. Sării Nr. 35-37.

Cea mai avantajoasă sursă pentru procurarea mașinelor și articolelor tehnice pentru întreaga industrie

În ultimele zile am primit mari transporte în:

- Oțel Böhler și unelte. — Pile din oțel turnat, fabricațiune Fischer. — Garnituri în Asbest, bumbac și cauciuc de tot felul. — „Klingerit”, plăci pentru garnituri. — Discuri de șmirgel și Discuri pentru ascuțirea ferestrelor, de calitate renumită. — Perii din sârmă de oțel pentru orice scop. — Aparat de ulei și uns. — Șine pentru batoze de treerat. — Table, sârmă, tuburi și bare din alamă, aramă etc. — Armături pentru apă, gaz, abur, etc. — Unelte sistem Ramscheider pentru fierari, lăcătuși, tâmplari, etc.

La cerere ofertă și prețuri ieftine!

Banca Centrală

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT, SOCIETATE PE ACȚII — CLUJ. — Filială principală: Sibiu.

strada Cîsnădiei No. 7 etajul al II-lea

Capital Lei 50 milioane. Fond de rezervă L 16 mil.

Centrala în Cluj, Strada Regina Maria Nr. 6.

Edificiul propriu. — Telefon: 788 și 188.

Legături directe cu străinătatea
Mari magazine de mărfuri la toate filialele.

EXPORT-IMPORT

Secția de mărfuri și Secția de cereale importă și exportă, cumpără și vinde tot felul de mărfuri coloniale, de băcănie, textile, cereale și produse agronomice.

Secția de Bancă și Secția industrială se ocupă cu totfelul de afaceri bancare, finanțializează, naționalizează și crează noi ramuri de industrie.

Secția de organizare și secția Americană fac acviștița și propagandă cuvenită, dau informațiuni și sfaturi binevoitoare gratis tuturor acelorora cari li se adresează.

Asignate și cecuri americane, dolari, precum și libele de depunere dela atte bănci străine, se primesc spre încasare, aducându-se banii la noi fără cheltuială și eliberându-se imediat libel de depunere.

Pentru Depuneri spre fructificare dăm:
în Cont-curent 4% netto
pe libel de depunere cu obzicere reglement. 5% - 5% netto
pe libel de depunere cu termen fix de 1 an și după sume mai mari 6% netto

(394) 9- Darea după interese o plătește institutul.

Dolari, assignate și cecuri americane, se primesc spre încasare și depunerile se primesc spre păstrare și fructificare totdeauna sub cele mai favorabile condițiuni la:
Banca Centrală Cluj str. Regina Maria Nr. 6
Banca Centrală, Filiala Alba-Iulia (fosta bancă „Iulia”)
Banca Centrală, Filiala Arad Piața Boros Béni Nr. 3
Banca Centrală Filiala Hașteg, (f. bancă „Haștegane”)
Banca Centrală, Filiala Oradea-mare, (f. b. Sentinela)
Banca Centrală, Filiala Sibiu, str. Cîsnădiei Nr. 7. II.
Banca Centrală, Filiala Turda, (f. bancă „Arșeșana”)

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institutul industrial și comerțel al nostru, înființat cu capital curat românesc-ardelenesc. — Prin muncă neobosită și chiverniseală cu rost și-a cretat în scurtă vreme un loc de frunte.

Aviz!

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului public, că mutându-mă din casa fostă alui Lefkovicș de pe strada Promenadei — mi-am așezat prăvălia (bolta) în aasa mea proprie

pe Drumul Țării Nr. 4.

Campăr tnt felul de piei brute: de vită, de miel, ied, de animale sălbatice, etc. cu cele înalte prețuri de zi.

Cu stimă:

JUNGER SAMOIL

comerciant, Orăștie, strada Mihai-Viteaz (Drumul Țării) Nr. 4.

(490) 1-3